

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

OGŁOSZENIA STAROSTWA, KOMISARJATÓW,
MAGISTRATÓW ORAZ WŁADZ POLICYJNYCH
SĄ PRAWOMOCNE.

Cena ogłoszeń: za 1-lin. wiersz pety. 20 mk.,
w części urzędowej lub reklamowej 40 mk.
Adr. Admin. i Red. Śmigiel - Wielkopolska.
Poczt.kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu
nr. 160 096, w Wrocławiu (Breslau) nr. 7283.

Wychodzi raz w tygodniu, w piątek, z wyjątkiem świąt. Przedpłata miesięczna z przyniesieniem 176 mk., w agencjach miesięczna 160 mk. Numer pojedynczy 7 mk. niedzielny 10 mk. TELEFON nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA,

za którą Redakcja bierze odpowiedzialność.

Okupacja i autonomia Opola.

Zasadzka, w jaką osławiona, górnośląska „Mordkomision“ wciągnęła zastęp żołnierzy francuskich na cmentarz pod Gliwicami z tak tragicznym dla nich wynikiem, pociągnie niezawodnie za sobą poważne skutki dla niemieckiej części Górnego Śląska. Niema bowiem kwestji, że nad tym wcale nie odosobnionym zamachem Orgeschowców na Francuzów parlament i rząd francuski nie przejdą do porządku dziennego, nie puszcza tego płazem. Jeżeli istniała dotąd myśl przedłużenia okupacji w tej części G. Śląska przez załogę francuską, wypłynie ona zapewne w całej pełni skutkiem tego krwawego zajścia, które tak jaskrawo oświetliło stosunki, wytworzone nad górną Odrą przez nieokielżane żywioły nacjonalistyczne.

Okazało się przecie, iż nie można powiedzieć „Silesia fara da se“ wydać Śląska w ręce władz pruskich, popierających pokątnie monarchistyczno-rewolucyjne bandy, które ukrywają tam broń i przygotowują najazd na polski Górny Śląsk. Dla zamyslenia oczu naiwnym organ tych żywiołów „Deutsche Tagesztg.“ nie przestawał do ostatnich czasów głosić, że Polacy gotowią się do powstania, podawał nawet ich siły na pograniczu, wymieniał wodzów tego ruchu i oznajmiał datę wybuchu rewolucji, a tymczasem Orgeschowcy mordowali Polaków i Francuzów i zwozili broń do kraju.

W takich warunkach, z chwilą opuszczenia Opola przez wojsko francuskie, nastąpiłoby tam zupełne rozwydrzenie Orgeschowców, bezpieczeństwo publiczne przestałoby istnieć całkiem i polski G. Śląsk byłby narażony na podjazdy i rewolucję w swych granicach, której symptomaty mamy już w eksplozjach i pożarach, polski stan posiadania uszczuplających. Życzyć sobie przeto należy, aby Francja przedłużyła okupację niemieckiego G. Śląska na czas nieograniczony. Życzyć sobie tego trzeba ze względu na bezpieczeństwo Polaków w tej części Śląska, na ład i porządek w polskiej części G. Śląska i spokój w całej tej dzielnicy wogóle.

Jeżeli, jak przypuszczać można, tak się stanie, kwestja udzielenia niemieckiej części G. Śląska autonomji odsunięta zostanie ad calendas graecas. Jeżeli zaś nie, stanie się natchemiasz aktualna, gdyż ustawa parlamentu z dn. 27 listopada 1920 opiewa:

„W pruskiej prowincji G. Śląskiej odbędzie się w dwa miesiące po objęciu tej dotąd okupowanej ziemi przez władze administracyjne Niemiec głosowanie (według artykułu 18, ustępu 4 zdania 7 i 5) czy ma być utworzonym kraj (Land) Górny Śląsk“.

Wiadomo, że uchwałę tę powziął Reichstag niechętnie, tylko pod naciskiem plebiscytu i w odpowiedzi na autonomję, jaką nasz Sejm zagwarantował Górnoszlązakom. Jakoż głucho było przez czas dłuższy o spełnieniu tego przyrzeczenia, a konserwatyści agitowali na G. Śląsku, aby ustawę tę zaprzepaścić. Znamiennie zaś było to, że prezes ministrów pruskich Braun z okazji jarmarku we Wrocławiu wygłosił mowę przeciwko tej ustawie i wytoczył różne argumenty za utrzymaniem dotychczasowej ścisłej łączności między Śląskiem a Berlinem. Tymczasem obecnie depezesz donoszą, że pruski minister spraw wewnętrznych, znieprawidzony przez konserwatystów p. Severing powiedział coś temu przeciwnego i zapewnił, że rząd serjo myśli o wykonaniu tej ustawy. A oświadczenie to złożył dlatego, że obiegały wieści, iż w łonie jego ministerstwa istnieją tendencje sprzyjające akcji nacjonalistów.

Niechętnie uchwaloną ustawę rząd pruski będzie jednak musiał, bądź co bądź, acz równie niechętnie weleć w życie, pociągając się, że ludność górnośląska wypowie się ostatecznie przeciwko autonomji. Obecnie nie może żywić takich nadziei, gdyż wpływowe stronnictwa na G. Śląsku stanęły na stanowisku autonomicznym.

Przeciwko autonomistom staną frontem tylko nacjonalisci, popierani funduszami arystokracji śląskiej i nie przebiegający w środkach agitacyjnych.

Oni to ponoszą odpowiedzialność za istniejący tam ferment oraz za sztucznie wywołany ruch, zmierzający pozornie do samodzielności całego G. Śląska. A ze wszystko, co prowadzi do zamętu w stosunkach, leży w ich programie, więc z zadowoleniem spozierają na bolszewicką akcję Komunistów. Nie po raz pierwszy spotykają się w Pruszech skrajni konserwatyści ze skrajnymi wyrotowcami na polu politycznym.

Nie można wszakże wróżyć im powodzenia, gdyż wszystkie spokojne żywioły na G. Śląsku stoją przy postulatcie głosowania nad sprawą autonomji.

Niemal cały G. Śląsk jednocy się w zdaniu, że dawniejszym błędem polityki niemieckiej nad Odrą trzeba bezwarunkowo położyć koniec a to da się skutecznie jedynie przez autonomję ziemi Opolskiej. Stanowisku temu możemy z naszej strony przyklasnąć. Jednakże o tem będzie można mówić dopiero wtenczas, gdy skończy się terror band nacjonalistycznych i zapanuje tam ład i spokój. A na to się wcale nie zanosi i, tak jak rzeczy stoją, nie widać innego wyjścia z groźnego chaosu jak przedłużenie okupacji francuskiej i ujęcie spraw tamtejszych w żelazną dłoń.

† śp. Dr. Styczyński.

Katowice, 18. kwietnia.

Dziś popołudniu rozeszła się tu wiadomość o zamordowaniu dr. Styczyńskiego w Gliwicach. Zasięgnięte telefonicznie informacje potwierdzają tę wiadomość, która wywołała wśród Polaków powszechny żal i głębokie oburzenie. Mord dokonali członkowie osławionej „Mordkommission“.

Dr. Styczyńskiego zamordowano w jego własnym mieszkaniu w Gliwicach, gdzie od 20 lat był lekarzem, dokąd przybył z Wielkopolski. Poza pracą zawodową dr. Styczyński pracował bez odgłosu na niwie oświaty narodowej, zwłaszcza w powiecie gliwickim. Na widownię polityczną wystąpił jako członek Polskiego Komitetu Wyborczego, a od r. 1919, jako prezes Klubu Polskiego w gliwickiej Radzie Miejskiej. Przed dwoma laty na wniosek ze strony polskiej zamianowany został przez Komisję Międzysojuszniczą polskim doradcą przy powiatowych władzach sprzymierzonych w Gliwicach, na którym to stanowisku oddał sprawie polskiej wielkie usługi.

Ś. p. dr. Styczyński był znany nie tylko jako gorący patriota, lecz i jako rozumny obywatel we współzyciu z Niemcami, za co też był przez poważne koła niemieckie szanowany i lubiany. Znany też był jako człowiek wytwornej kultury towarzyskiej, dzięki której utrzymywał stosunki towarzyskie z wyższymi kołami aljanckimi.

Dr. Styczyński należał do przyjaciół „Rzeczypospolitej“, a korespondentowi teje udzielał nieraz cennych informacji. Padł jako śmiały obrońca ludu polskiego na bardzo niebezpiecznym stanowisku w Gliwicach, które to miasto od jesieni ubiegłego roku robi wrażenie podminowanej twierdzy niemieckiej.

Przed tygodniem dr. Styczyński brał udział w pogrzebie Francuzów, którzy zginęli od eksplozji amunicji niemieckiej. Dr. Styczyński złożył wtedy kondolencję gen. Le Rond'owi imieniem ludności polskiej, za co też zaraz po pogrzebie otrzymał listy z groźbą śmierci. Kiedy zapytywano wówczas dr. Styczyńskiego co myśli uczynić, oświadczył: „Wytrzymam na stanowisku aż do końca“.

Cześć zatem obywatelowi i bojownikowi o wyzwolenie Ziemi Śląskiej.

Biedni koloniści.

Wydział informacyjno-prasowy Ligi Narodów w komunikacie nr. 419 z dnia 11-go b. m. podaje wiadomości, dotyczące kolonistów niemieckich w b. zaborze pruskim.

Istniejąca w Niemczech „Liga Niemiecka dla Obrony Praw Mniejszości w Polsce“ zawiadomiła telefonicznie Sekretariat Ligi Narodów, że Rząd Polski wedle wiadomości otrzymanych z Poznania przez ową Ligę Niemiecką, zmusił w ostatnich czasach kolonistów niemieckich do odstąpienia swych posiadłości nabywcom polskim bez uprzedniego postępowania

sądowego, oraz że to samo grozi setkom dalszych kolonistów. Sekretariat Ligi Narodów zawiadomił o tem Rząd Polski.

W odpowiedzi swej Rząd Polski oświadczył, że doniesienie niemieckie pozbawione jest wszelkie podstawy, a Rząd Polski nie zamierza wydać kolonistów przed 1-ym maja 1922, jak to już dawniej zapowiedział.

Komunikat Ligi Narodów dodaje, jaki był dotychczasowy przebieg tej sprawy.

W styczniu 1922 utworzono w Lidze Narodów (w myśl uchwały Rady Ligi z dnia 25-go października 1920 o mniejszościach) komisję, złożoną z pp. Hymansa, Issi'ego i Imperial'ego, dla spraw mniejszości. Komisja ta zapoznawszy się z różnymi zażaleniami „Ligi Niemieckiej dla Obr. Pr. Mn. w Polsce“, przedstawiła Radzie Ligi Narodów wniosek, by Rada Ligi zwróciła się do Rządu Polskiego o zaniechanie jakichkolwiek zarządzeń w sprawie kolonistów, zanim Rada Ligi będzie mogła zapoznać się z uwagami, które Rząd Polski ze swej strony przedstawi w tej sprawie. Rząd Polski odpowiedział, że już samorzutnie postanowił powstrzymać wszelkie wydania kolonistów do 1-go maja 1922.

Lecz komunikat podaje w dalszym ciągu jeszcze następujące i najważniejsze wiadomości.

Owa Komisja pp. Hymansa, Issi'ego i Imperial'ego wyraziła zdanie, że może Rada Ligi będzie musiała prosić Rząd Polki o dalszą zwłokę do 1-go października 1922 i dnia 28-go marca b. r. zajmowała się tym wnioskiem Rada Ligi.

Otóż wówczas p. Askenazy jako przedstawiciel Rządu Polskiego oświadczył Radzie Ligi, że

„...wobec tego wniosku, natchnionego uczuciami ludzkości, pospieszy z podaniem go natychmiast do wiadomości swego Rządu, popierając go ze swej strony najgorliwiej, a sądzi, że z pewnością Rząd jego będzie się starał uczynić zadość temu życzeniu w granicach możliwości“.

Wszystko to razem nie wygląda wcale zadowalająco. Jakaś Liga Niemiecka, nie odpowiedzialna, złożona oczywiście z dawnych hakatystów, wysyła kłamliwe telegramy, a z tego robi się wielkie sprawy. W dodatku p. Askenazy, zamiast dokładnie objaśnić Ligę Narodów, co to za posiew wydał tych kolonistów i jak uczucia ludzkości wyglądały z ich strony w stosunku do wypieranej i wywłaszczanej ludności polskiej, rozplywa się w zupełnie niedorzecznych słodyczach, stawiając całą sprawę w fałszywym świetle, co musi przynieść szkodę.

Widoki handlu z Rosją.

W związku z ogólnoeuropejskimi usiłowaniami zmierzającymi do odbudowy gospodarczej Rosji przed paru tygodniami udała się też do Sowdepji delegacja kupców polskich celem zbadania sytuacji handlowej i widoków na ożywienie handlu pomiędzy Polską a Rosją.

Oto co mówili delegaci na specjalnej konferencji sprawozdawczej.

Sytuacja ekonomiczna Rosji jest dziś poprostu rozpaczliwą, charakteryzuje ją np. fakt, że zagłębie donieckie, które produkuje obecnie rocznie 9 milionów pudów węgla, zużywa samo miesięcznie 10 milionów pudów!

Pod względem aprowizacyjnym z roku na rok jest gorzej. W roku 1921 wyprodukowano o 400 milionów pudów zboża mniej niż w roku 1920, przywóz zaś zmniejsza się bezustannie tak, że od października do grudnia z 3,5 miliona spadł na 600 tysięcy pudów.

Wśród współczesnych ekonomistów rosyjskich wyraźnie już zaczynają panować tendencje ewolucyjne, oparte na zrozumieniu, iż jedyne wejście do życia gospodarczego Europy może Rosję uchronić od zgłady, która dziś wydaje się nieuniknioną. Dość powiedzieć, że według obliczeń rosyjskich musi w tym roku z głodu zginąć 15 milionów ludzi.

Wycieńczenie jest tak straszne, że o żadnym głodem powstaniu nie może być mowy, gdyż ludzie nie mają siły nawet przejść trzy wiorsty do stacji kolejowej po przywiezioną żywność!

Głód w roku przyszłym musi się jeszcze bardziej powiększyć wskutek niezasięwania pól.

